

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1539

Vragen van het lid **Bruyning** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Alarmerende stijging aantal jongeren in gevangenis voor volwassenen: «Onwenselijk»»* (ingezonden 29 januari 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Coenradie** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 5 maart 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 1352.

Vraag 1

Klopt het dat er sprake is van een explosieve stijging van het aantal jongeren dat in een volwassenengevangenis terecht komt, terwijl ze hun straf in jeugddetentie horen uit te zitten?¹

Antwoord 1

Er is sinds twee jaar sprake van een toename van het aantal jongvolwassenen (18+) dat in het gevangeniswezen is geplaatst vanwege het capaciteitstekort in de jeugdgevangenissen. De overgrote meerderheid daarvan betrof jongvolwassenen in voorlopige hechtenis, die dus nog niet zijn afgestraft, waarbij de officier van justitie het voornemen kenbaar had gemaakt om toepassing van het adolescentenstrafrecht te vorderen. Uw Kamer is hier regelmatig over geïnformeerd.²

Vraag 2

Klopt het dat het in 2022 om 29 jongeren ging die hun straf in een volwassenengevangenis uitzitten terwijl ze hun straf eigenlijk in jeugddetentie horen uit te zitten en dat dit aantal in 2024 meer dan vertienvoudigd is naar 308 jongeren?

¹ AD, 25 januari 2025, «Alarmerende stijging aantal jongeren in gevangenis voor volwassenen: «Onwenselijk»» (www.ad.nl/binnenland/alarmerende-stijging-aantal-jongeren-in-gevangenis-voor-volwassenen-onwenselijk~a8f9b04e/).

² Kamerstukken II 2022/23, 24 587, nr. 914, Kamerstukken II 2023/24, 24 587, nr. 927, 28 741, nr. 115, 28 741, nr. 115, 28 741, nr. 119, 24 587, nr. 940, 24 587, nr. 972, Kamerstukken II 2024/25, 24 587, nr. 994.

Antwoord 2

De aantallen kloppen. Wat niet klopt is dat zij in *jeugddetentie* horen te zitten; de overgrote meerderheid betrof namelijk jongvolwassenen in *voorlopige hechtenis* die (nog) niet zijn veroordeeld.³

Vraag 3

Klopt het dat dit is veroorzaakt door het structurele gebrek aan cellen, gevangenispersoneel en beschikbare jeugdhulp?

Antwoord 3

Het klopt dat dit is veroorzaakt door een gebrek aan personele en gebouwelijke capaciteit. Een verband tussen het gebrek aan beschikbare jeugdhulp en het tekort aan capaciteit in de jeugdgevangenissen staat niet vast.

Vraag 4 en 5

Kunt u aangeven wat u gaat doen, zowel op kort termijn als op langer termijn, om het aantal jongeren dat hun straf uitzit in een volwassengevangenis terwijl zij eigenlijk hun straf in jeugddetentie horen uit te zitten niet nog verder oploopt?

Kunt u aangeven op welk termijn u verwacht het structurele gebrek aan cellen, gevangenispersoneel en beschikbaar jeugdhulp op te lossen/te verminderen? Kunt u dit per gebrek aangeven?

Antwoord 4 en 5

Er staan verschillende uitbreidingen van de capaciteit van de jeugdgevangenissen op de planning. De nieuwe jeugdgevangenis De Haven wordt dit jaar verder uitgebreid (26 plekken) en ook in jeugdgevangenis Teylingereind zullen nog extra leefgroepen worden geopend (18 plekken). Alhoewel de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) met man en macht werkt aan de capaciteitsuitbreidingen blijft dit een uitdaging waarbij afhankelijkheid van de noodzakelijke randvoorwaarden zoals gelijkblijvende in- en uitstroom, behoud van personeel en werving van nieuw personeel groot is en de ontwikkelingen daarbinnen slechts beperkt kunnen worden beïnvloed door de DJI.⁴ Wanneer het gebrek aan cellen en personeel is opgelost is hierdoor niet met zekerheid te zeggen. In maart informeer ik uw Kamer over de meest actuele stand van zaken.

Ten aanzien van de beschikbaarheid van jeugdhulp geldt dat één van de opgaven uit de Hervormingsagenda Jeugd is dat kwetsbare jeugdigen die (hoog)specialistische jeugdhulp nodig hebben moeten kunnen rekenen op tijdige en passende hulp. Het verbeteren van de beschikbaarheid van deze hulp vereist een hervorming en versterking van het stelsel. Mede daarom is bij uw Kamer het wetsvoorstel verbetering beschikbaarheid jeugdzorg ingediend, waarvan u vorige maand de Nota naar aanleiding van het Verslag heeft ontvangen.⁵

Vraag 6

Kunt u een reactie geven op de Inspectie Justitie en Veiligheid die zegt dat het «onwenselijk» is dat risicojongeren hun straf uitzitten in detentie voor volwassenen? En dat dit ook geldt voor de tijdelijk gecreëerde jongerenafdelingen in de gevangenissen van Zeist en Almelo. Ook op deze afdelingen zijn de zorg en begeleiding niet specifiek gericht op jongeren. Het personeel is niet speciaal opgeleid om deze doelgroep te begeleiden, aldus de Inspectie.

Antwoord 6

Ik ben het met de Inspectie eens dat dit een onwenselijke situatie is. Voor een nadere toelichting verwijs ik naar de reactie op de bevindingenbrief van de Inspecties die uw Kamer op 22 april 2024 ontving.⁶

³ Overigens kunnen er ook jongeren in het gevangeniswezen worden geplaatst als daarvoor aanleiding bestaat in hun individuele zorg of veiligheidsbehoefte.

⁴ Kamerstukken 2024/25, 24 587, nr. 994.

⁵ Kamerstukken II 2024/25, 36 546, nr. 7

⁶ Kamerstukken II 2023/24, 28 741, nr. 115

Vraag 7

Bent u bekend met de Life Changing Group, die in de tijdelijk gecreëerde jongerenafdeling in de gevangenis van Zeist bijzonder goed werk verricht voor de jongeren die hier hun straf uitzitten?

Antwoord 7

Ja. Overigens is er naast het aanbod van de Life Changing Group ook extra aanbod in individuele begeleiding van de jongvolwassenen door stichting Humanitas. Deze stichting coacht ook het personeel op deze afdelingen. Daarnaast is er op beide afdelingen een orthopedagoog aanwezig.

Vraag 8

Hoe kijkt u aan tegen het meer/vaker inzetten van de Life Changing Group in de tijdelijk gecreëerde jongerenafdelingen in de gevangenissen van Zeist en Almelo en de Life Changing Group hiertoe de benodigde financiële middelen te verstrekken?

Antwoord 8

Kamerlid Lahlah en u hebben hierover een motie ingediend, waarin u de regering oproept onderzoek te doen naar de mogelijkheid om het aantal beschikbare uren van de Life Changing Group voor jongvolwassenen uit te breiden.⁷ In maart 2025 informeer ik uw Kamer over de wijze waarop ik uitvoering geef aan deze motie. Daarbij zal ik eveneens uw vraag beantwoorden.

⁷ Kamerstukken II 2024/25, 24 587, nr. 997